

Koristne reči.

Mravlje.

Spisal Fr. Govekar.

(Dalje.)

Stanovanje si mravlje naj rajši narejajo na suhih in takih krajih, kjer naj lože dobé za to primerno in potrebno pripravo, kakor terske, drevesno listje ali igle, kamenčke i. t. d. Pota razpeljejo v mravljišću na vse kraje, zato se tudi po pravici mravljišće morski gobi primerja. Tuje mravlje se navadno na potih, kjer se srečajo, ena drugi prijazno omičejo; gorjé pa tujki, ktera zaide v drugo mravljišće, neusmiljeno jo napadejo in umorijo! Če pa se srečajo mravlje enega kupa, pa sita mravlja lačno napase. Ako se pa prebivalci v kupu le preveč namnožé, si pa nektere drugo, novo stanovanje naredé. Lepe, pa ne pretople dneve konec malega serpana se začnó navadno seliti, in naredé čez leto in dan po tri mravljišća, pa vse blizo prvega rojstnega kraja. Ta čas potujejo mlade mravlje iz materne- ga kupa v drugega, samice gredó navadno pred njimi. Dostikrat zapusté pa tudi vse mravlje staro stanovanje, ter se v novo in pripravniše preselijo. — Pripoveduje se od naših domačih rudečih mravelj, da same niso zmožne, da bi se s svojo zalogo preskerbovale in preživele, zato pa one v hudih bojih čer- nim mravljem jemljejo ličinke in mešičke, ktere one potem skerbno izrejšajo. Zrasle černe mravlje se pri rudečih vdomačijo in v zahvalo, ker so one ž njimi lepo ravnale, jih černe mravlje z živežem preskerbujejo, sicer bi mogle rudeče mravlje za lakoto poginiti, ker jim manjka po skušnjah Huber-ja priprav- nega gobčeke.

Primeri se dostikrat, da se dve versti mravelj, ali pa tudi sosede enakega plemena med seboj spréjo. O bojih teh živalic Oken tako le pripoveduje: „Dve sovražni tropi si vedno ena drugi bližate, pot pokrivajo 2 čevlja na širokem, v sredi pa se pričnè pravi boj. Na tisoče se jih pa tudi po samem bojuje, prijemljejo ena drugo s čeljustimi, kjer bi rada eno drugo v robstvo odpeljala. Bojišće obseže 3 čevlje na širokem, in močnó diši po mravljiniski kislinini. Povsod ležé merličí polni strupa, drugod pa se zopet bojujejo in vlačijo tje in sim. Proti večeru zapusté bojišće, vjetnike vsaka stranka seboj vzame, mertve pa

tam pusté. Še bolj serditi boj se vname drugi dan že pred solnčnim vzhodom, bojevavno polje se razširi do 6 čevljev. Proti poldnevu se pa zmagovavna stranka za 10 čevljev naprej pomakne. Bojujejo se tako serdito, da, ako jih motiš, se še za to na zmenijo. Kar je posebno čudno, je to, da poznajo ena drugo, in da, ako se v naglici sprimate mravlji enega kupa (kar se kaj lahko zgodi, ker napadajo eno drugo le z odpertim gobčekom), se zopet urno spusté, ter se potem s čutnicami gladite. Med tem pa, ko se ene bojujejo, opravljajo druge doma svoja dela, druge gredo živeža iskat in zopet druge vjetnike domu vlačijo v robstvo. Dež naredi navadno konec bojevanju, in od tega časa se potem skerbno ena druge ogibljejo. — Da bi se pa mravlje za zimo z živežem preskerbovale, ni res, ker ta čas se globokeji zarijejo in oterpnejo, po takem tudi živeža ne potrebujejo; mogoče, da si v vročem pasu zemlje za čas deževja z živežem preskerbujejo.

(Konec prih.)

P a š n i k.

Ljubezen do staršev, bratov in sester. Odgojnik naj pri otrocih nikar ne zanemarja njezne cvetice — ljubezni do staršev, bratov in sestic. Domača hiša vstvarja pri otroku prvi nagib do nježnih občutkov. Ljubezen do staršev je otrokom že naravno prirojena. Ta občutek, akoravno je pri začetku še nekako bolj telesen, se v otroških sercih bolj in bolj zlahetni in je pozneji popolnoma blag in naj čistejega vira. Ravno tako je tudi z ljubeznijo do bratov in sester. Otrok, ki ljubi svoje starše, ljubi tudi vse tisto, kar je staršem drago in milo, tedaj tudi svoje brate in sestre. Odgojnik naj se skerbno varuje, da pri otrocih nikakoršno ne kali ljubezni do staršev, bratov in sestic, temuč naj te blage občutke mladega serca po vsi svoji moči lepo varuje in prav skerbno goji. Vidi se, da ravno pri nas — po Slovenskem — ljubezen do staršev in do bratov in sester sploh pri mladini prostega ljudstva ni kaj dobro vkoreninjena, in da se le prepogosti vidijo in slišijo v domači hiši med svojimi žalostni prepiri. Se vé, da so tu starši sami naj več krivi, ako jih njih otroci pozneji ne spoštujejo, vendar tudi učitelj pri mnogih okolnostih lahko napeljuje otroke že v prvi mladosti, da ji ne usahne ta nježna cvetica — ljubezen do staršev, do bratov in sester.